

EESTI PUUETEGA INIMESTE KODA
ESTONIAN CHAMBER OF PEOPLE WITH DISABILITIES

Sotsiaalministeerium

info@sm.ee

Sotsiaalkindlustusamet

info@sotsiaalkindlustusamet

Meie: 16.05.2024 nr 29

Eesti Puuetega Inimeste Koja pöördumine lapsevanemate jagatud hooldusõiguse korral puudega lapse sotsiaaltoetuste maksmise teemal

Puuetega inimeste sotsiaaltoetuse seaduse eesmärk on puuetega inimeste iseseisva toimetuleku, sotsiaalse integratsiooni ja võrdsete võimaluste toetamine ning õppimise ja töötamise soodustamine puudest tingitud lisakulude osalise hüvitamise kaudu. Puudega lapse toetust makstakse igakuiselt keskmise, raske või sügava puudega lapsele puudest tingitud lisakulude hüvitamiseks ja rehabilitatsiooniplaanis ettenähtud tegevusteks, toetus makstakse lapse, vanema või eestkostja arvelduskontole (PISTS § 1 lg 2, § 6 lg 1).

Eelnevast nähtub, et puudega lapse toetuse eesmärk on lisaks puudest tulenevate lisakulude katmisele ka puudega lapse ühiskonnas osalemise, sotsiaalse integratsiooni ja võrdsete võimaluste toetamine. EPIKoja poole on pöördunud vanemad, kes eraldi elades jagavad lapse hooldusõigust ning kes soovivad, et ka puudega lapse toetust saaks jagada vastavalt sellele, kumma vanema juures laps parajasti elab ehk et üks kuu saaks toetust üks vanem ja teine kuu teine vanem. Sotsiaalkindlustusamet on vastanud vanematele, et PISTS ei võimalda puudega lapse toetuse maksmist kordamööda, täiendavaid põhjendusi või analüüsi vastusest ei nähtu.

EPIKoda leiab, et vaatamata asjaolule, et kehtiv PISTS ei võimalda toetuse maksmist vanematele nn kordamööda, peab ka puudega lapse toetuse maksmisel säilima paindlikkus analoogselt

perehüvitiste seaduse alusel makstava perehüvitisega¹. Kuigi perehüvitise maksmise aluseid ja korda reguleerib PHS ja puudega lapse toetuse saamise aluseid ja korda PISTS, siis on toetuste üldised eesmärgid võrreldavad ehk mõlemal juhul on üldiseks eesmärgiks lapse elukondlike kulude katmine, hooldamise, õppimise toetamine ja vastavate kulude hüvitamine. Eelneva pinnal puudub arusaam, miks ei ole võimalik PISTS alusel makstavat puudega lapse toetust maksta vanematele kordamööda.

Viitame siinkohal ka Riigikohtu üldkogu 19.10.2020 otsusele kohtuasjas nr 3-18-1672, mille p14 leiab Õiguskantsler viitega varasemale Riigikohtu lahendile, et kui Sotsiaalkindlustusamet saab jagada vanemate vahel võrdselt pensioniõiguslikku staaži, siis saab Sotsiaalkindlustusamet jagada võrdselt ka peretoetusi. Samas lahendis käsitles üldkogu vanemate võrdsuspõhiõiguse riivet ning Sotsiaalkindlustusameti administratiivset koormust ja infosüsteemi võimalusi leides kokkuvõttes, et antud juhul puudub õigustus vanemate ebavõrdsele kohtlemisele ning hüvitist makstes tuleb esmajoones lähtuda seaduse eesmärgist ehk sellest, milleks peretoetused on ette nähtud ja nende isikute huvidest, kelle jaoks toetused on kehtestatud.²

Arvestades eeltoodut leiame, et puuduvad selged ja arusaadavad argumendid, miks ei saa maksta puudega lapse toetust vanematele kordamööda. Seetõttu palume Sotsiaalkindlustusameti ja Sotsiaalministeeriumi selgitust ning loodame võimalikult kiiresti ka seadusesse sätete loomist, mis võimaldaks puudega lapsele mõeldud toetust maksta hooldusõigust jagavatele vanematele kordamööda.

Lugupidamisega

(digitaalselt allkirjastatud)

Maarja Krais-Leosk

Tegevjuht

Kristi Rekand kristi.rekand@epikoda.ee

¹ PHS § 6 lg 1 kohaselt saavad vanemad kasutada perehüvitise saamise õigust kordamööda

² [3-18-1672/38 \(riigikohus.ee\)](#)